

Civilminister Ardan Shekarabi setter i gang en utredning om forbud mot pengespillreklame i Sverige. Foto: Jessica Gow, TT/NTB Scanpix. Innfelt: Spesialrådgiver Stein Langberget i Norsk Tipping.

24-04-2019 15:14 CEST

Fagblogg: Sverige er blitt et digitalt kasino

Etter fire måneder med lisensmarked, står nettkasino for over ti prosent av all reklame i Sverige. Nå skal det utredes et forbud.

Av Stein Langberget

Spesialrådgiver, Norsk Tipping

Norske myndigheter har 20 års erfaring med å håndtere utenlandske, uregulerte spillselskaper. I Norge har selskapene hele veien gitt blaffen i myndighetenes forsøk på å gjennomføre en ansvarlig pengespillregulering.

De har funnet kreative løsninger for å omgå norsk lovregulering og lovgivers intensjoner. Ferske erfaringer fra Sverige viser med all tydelighet hva selskapene gjør når de går fra å drive ulovlig til å bli lovlig – det er «business as usual».

Belastende spill

De uregulerte spillsekskapene sier de representerer fremtidens pengespillmarked. Mulighetene for økonomiske marginer er riktignok ekstreme i pengespillverdenen, dersom man har dette som eneste formål. Men pengespill er ikke en hvilken som helst tjeneste. De mest inntektsbringende spillene til den uregulerte bransjen har klare likhetstrekk med automatene som ble forbudt fra 2007. De uregulerte aktørene har nemlig flyttet automatmarkedet over på digitale flater - samme innhold, men med ny innpakning. Spillene er intense, og mange spillere er sjanseløse overfor en profesjonell spilloperatør som spiller på alle strengene for å forsterke intensiteten: bonuser, tidsriktig lyd og bilde, supplert med massiv massekommunikasjon og VIP-behandling av de som taper mest. Altfor ofte ender det med at kundene taper mer enn de har råd til. Det bør derfor ikke overraske noen at disse spillene dominerer henvendelsene til Hjelpelinjen og nevnes som det største problemområdet av helsepersonell og frivillige som behandler spilleavhengige.

Fremtidens pengespillmarked?

Er vi sikre på at dette er fremtidens pengespillmarked? Jeg mener nei. Det ingen grunn til at vi i Norge skal ønske å stimulere pengespillmarkedet til ytterligere vekst i spillene med størst risiko. Vi har prøvd det tidligere under automattiden, men vi har hatt politikere som har tort å ta harde regulatoriske grep når spillsekskapene har gått for langt i sin inntjeningsiver. Det seneste innslaget av myndighetsregulering i Norge er forslaget til endringer i kringkastingsloven, noe som kan ha stor effekt for å fjerne ulovlig reklame for spill med høy risiko. Et pengespillmarked som domineres av kasinospill vil kunne gi en økonomisk fremtid til de uregulerte sekskapene, men er ikke bra for samfunnsutviklingen.

Skal man tro uttalelsene fra den uregulerte bransjen, er lisenssystem løsningen for å få bukt med utfordringene disse sekskapene selv har skapt. De toneangivende uregulerte aktørene sparer ikke på løftene. Hvis de får lov til å operere i et lisenssystem i Norge, skal de begynne å forholde seg til lover og regler og oppjustere sitt ansvarlighetsarbeid, slik mange etterlyser.

Strengt – på papiret

Flere land har åpnet for et lisenssystem for å tilby nettbaserte kasinospill. Vi har derfor fått god erfaring med hva legaliseringen fører med seg. Sist ute er Sverige, med ny lovgivning fra 1. januar 2019. På papiret er regelverket i Sverige strengt og de overordnede intensjonene gode. Det er på detaljert nivå fastsatt hvordan spillselskapene skal bidra til at kunder skal registrere seg i et felles utestengelsesregister. Det er også andre viktige tiltak for å regulere aktørene, for eksempel begrensninger i muligheten til å tilby bonuser. De vesentligste pliktene til selskapenes oppførsel er fastsatt på overordnet nivå, hvor reguleringen henstiller til aktørenes egne skjønn og vurderinger. Lisenshavere skal blant annet påse at sosiale og helsemessige hensyn iakttas for å beskytte spillerne mot overdrevent spill, og hjelpe med å redusere deres spill når det er anledning til det. Lisenshaverne er videre pliktige til å vise måtehold med markedsføringen. Så langt er alt vel og bra.

Over 100 lisenser

I Sverige er det i skrivende stund delt ut 116 lisenser. 62 av lisensene er gitt til kommersielle onlinespill - i praksis kasinospill og spillautomater på nett - og flere kommer antakelig til å melde seg på. De siste kjente undersøkelser viser at kun 3 prosent av svenskene spiller disse spillene og det er grunn til å tro at et betydelig antall kunder har spilleproblemer på grunn av dem. Når 62 aktører kjemper om å vinne disse spillernes oppmerksomhet, skjer det på brutalt vis. Konkurransen i denne delen av bransjen er knallhard. Markedet er mettet av aktører og aktørene har for lengst møtt konkurransen om de mest lukrative kundene (de som taper mest) ved hjelp av personlige insentiver og markedsføringsbudsjetter som fremstår som utømmelige.

For der svenske myndigheter har hatt håp om å begrense bransjen til det beste for de sårbare spillerne, har spillaktørene sett på legaliseringen som en mulighet til å tjene enda mer penger på kasino- og automatspill på nett. Absolutte reguleringskrav ser i det vesentligste ut til å bli fulgt, men lovens skjønnsmessige begrensninger på spillaktørene får sin motvekt i målrettede tiltak for å tjene mer penger og vinne markedsandeler. Jeg mener dette viser de uregulerte spillselskapenes sanne ansikt.

Av skaftet

Et blikk på svenskens mediehverdag illustrerer markedstrykket. Selskapene brukte ifølge byrået Kantar Sifo 7,4 milliarder svenske kroner i reklameinvesteringer for pengespill i 2018, en oppgang fra 3,8 milliarder i 2016. Det meldes også om en ny eksplosiv vekst i reklameinvesteringene fra januar 2019. [Kasinoreklame har nå like stor andel av reklamemarkedet som dagligvare- og bilbransjen til sammen.](#) På reklamefinansiert svensk radio og

TV er det fullpakket med reklame for nettbaserte kasinospill fra morgen til kveld. På reklameplakater på offentlig transport på nyåret var opp til 80 prosent av all reklame pengespillreklame. For å få tilgang til de største nyhetskanalene, som Expressen og Aftonbladet, må man klikke forbi kasinoannonser før man kommer til hovedsiden. Det er fri tilgang til sponsorobjekter, Facebook, Youtube, App Store og Google. Som takk for tilliten til å bli lovlige i Sverige, har spillbransjen altså samlet sett gått fullstendig av skaftet.

Utelukker ikke forbud

Innføringen av lisenssystem i Sverige skulle løse problemene svenskene hadde med et utydelig regelverk. Akkurat nå ser det ut til at systemet har skapt flere problemer enn det har løst.

I takt med at kasinoreklamene raser over det svenske medielandskapet, prøver Civilminister Ardalán Shekarabi desperat å snu situasjonen. Ministeren ga spillselskapene en mulighet til å vise hvordan de tenker å begrense det altfor høye markedstrykket. Han var ikke fornøyd med svaret han fikk. [24.april annonserte han derfor en bred utredning av begrensninger for pengespillreklame i Sverige.](#) Han utelukker ikke et forbud.

De samme aktørene som opererer i Sverige har bedt norske myndigheter om å se til sine naboland for inspirasjon for hvordan spillmarkedet kan reguleres på forsvarlig vis. Det får vi virkelig håpe at norske myndigheter gjør. Mens svenske myndigheter har laget et bredt sett av regler for å sikre at spill skal drives lovlig, forsvarlig og der de negative konsekvensene med spill skal begrenses, har spillselskapene takket for tilliten med å gjøre Sverige til et digitalt kasino.

Norsk Tipping er et statlig selskap med enerett på en rekke pengespill på det norske markedet.

Hovedoppgaven Stortinget har gitt Norsk Tipping er å forebygge problemer som kan følge av pengespill, gjennom å kanalisere nordmenns spillelyst inn mot et offentlig kontrollert spilltilbud.

Hele overskuddet går til samfunnsnyttige formål.

Siden 1948 har Norsk Tipping bidratt med cirka 200 milliarder kroner (prisjustert) til samfunnsnyttige formål.

Vi gir drømmen en sjanse!

Kontaktpersoner

Anne Marit Sletten

Pressekontakt

Senior kommunikasjonsrådgiver

Generelle spørsmål.

anne-marit.sletten@norsk-tipping.no

951 85 708